

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 7. 1956, sp. zn. Cz 300/56

Číslo: 9/1957

Právní věta:

Účastníky řízení o vyklizení bytu nejsou osoby, které na vyklizované nemovitosti jsou jen na základě práva vyklizovaného nájemce.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 12.07.1956

Spisová značka: Cz 300/56

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Exekuce - vyklizením bytu, Účastníci řízení

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Lidový soud v Trutnově nařídil výkon exekuce vyklizením bytu. Manželka povinného podala proti tomuto usnesení stížnost, v níž uplatňovala, že smír, který je exekučním titulem, uzavřel povinný bez jejího vědomí a dále, že náhradní byt není zajištěn, neboť byl již jinak obsazen, takže potvrzení MNV v Trutnově, po jehož předložení byl výkon exekuce nařízen, neodpovídá skutečnosti.

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl o této stížnosti věcně, neboť došel k závěru, že stěžovatelka je účastnicí řízení a že je proto podle §§ 174, 196 o. s. ř. oprávněna ke stížnosti. Usoudil tak z toho, že stěžovatelka může být provedením vyklizení bytu přímo dotčena ve svém právu bydlet v uvedeném bytě a že je proto podle druhé vedlejší věty § 5 o. s. ř. účastnicí exekučního řízení, v němž jde o vyklizení tohoto bytu.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou nejvyššího soudu, že uvedeným usnesením krajského soudu v Hradci Králové byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Okruh účastníků řízení je v § 5 o. s. ř. určen trojím způsobem, a to tak, že účastníkem je ten, o jehož právech nebo povinnostech má být v řízení rozhodováno, nebo ten, kdo může být rozhodnutím soudu ve svých právech přímo dotčen, nebo ten, koho zákon za účastníka označuje.

Vzhledem k tomu, že v daném případě jde o exekuční řízení, pro něž stanoví § 427 o. s. ř., že

účastníky v tomto řízení jsou vymáhající věřitel a dlužník (povinná strana), jde o to, v jakém poměru je druhá část definice účastníka daná v § 5 o. s. ř. k části třetí. Je jasné, že kdyby se s druhou částí vystačilo i pro ty případy, pro které má zákon ustanovení zvláštní, nebylo by těch zvláštních ustanovení zapotřebí. Poněvadž však tato zvláštní ustanovení zákon má a v § 5 o. s. ř. na ně výslovně pamatuje, plyne z toho jako jediný možný závěr, že tam, kde je okruh účastníků určen pro určité řízení zvláštním ustanovením, nelze tento okruh rozšiřovat ani zužovat druhé části zákonné definice účastníka dané v § 5 o. s. ř. Proto nemůže být na př. v řízení podle jedenácté hlavy druhé části občanského soudního řádu účastníkem nikdo jiný než žalobce a ten, koho žalobce jako žalovaného označil, i když by mohl být ve svých právech rozhodnutím přímo dotčen. Nepříznivým důsledkům, které by z toho mohly vzejít, čelí zvláštní právní instituce, totiž vedlejší účastenství.

Jestliže tedy zákon omezuje okruh účastníků v exekučním řízení na vymáhajícího věřitele a dlužníka, nelze za účastníky tohoto řízení považovat osoby jiné, které by podle další části definice § 5 o. s. ř. účastníky byly, zejména když zákon pamatuje i v třetí části zvláštními dílčími ustanoveními na to, aby i jiné osob, pokud se jich exekuce dotýká, byly k řízení přibrány, ovšem jen pro jednotlivý úkon, nebo pro určitý omezený úsek tohoto řízení (§§ 459, 469, 470, 427 a násl. §§ 539 a j.).

Podle toho nejsou účastníky řízení o vyklizení bytu osoby odlišné od osoby povinné strany, které jsou na vyklizované nemovitosti jen na základě práva povinné strany a které při výkonu exekuce vyklizením budou z nemovitosti odstraněny, když zákon je k účasti v exekučním řízení nepřipustí. Činí tak ostatně zcela důsledek jestliže rozhodnutí, které má být touto exekucí provedeno, je proti těmto osobám účinné podle výslovného zákonného ustanovení (§§ 381, 391 o. s. ř.), ačkoli tyto osoby neměly žádnou účast ani na řízení, v němž rozhodnutí bylo vydáno, a to proto, že jejich právo užívat vyklizovaného předmětu je odvozeno od užívacího práva nájemcova, jehož osud sdílí.

Je třeba ještě dodat, že výkon exekuce vyklizením bytu se provede podle § 556 odst. 2 o. s. ř. přestěhováním do zajištěného náhradního bytu. Kdyby tedy náhradní byt v době výkonu exekuce již nebyl k dispozici, jak se stalo v této věci, nemohl by být výkon vyklizením proveden. Ke sjednání nápravy snad nutné by tu stačila stížnost proti nesprávnému postupu výkonného úředníka u předsedy lidového soudu podle čl. 8 směrnic pro výkonnou službu.

Pokud tedy krajský soud vyřídil věcně stížnost osoby, která k ní nebyla oprávněna, místo toho, aby stížnost odmítl podle § 180 odst. 1 a § 196 o. s. ř., porušil zákon v těchto ustanoveních ve spojení s ustanoveními §§ 5 a 427 o. s. ř.